

Stanovisko Ministerstva financií Slovenskej republiky k hodnoteniu Rady pre Rozpočtovú zodpovednosť o plnení Pravidla vyrovnaného rozpočtu za rok 2017

Ministerstvo financií (MF SR) zverejnilo 30. novembra 2018 finálne hodnotenie plnenia Pravidla vyrovnaného rozpočtu za rok 2017¹. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) následne pristúpila k hodnoteniu, ktoré zverejnila 19. decembra 2018. Obe inštitúcie vo svojom finálnom hodnotení konštatujú, že v roku 2017 nedošlo k výraznej odchýlke od plnenia Pravidla o vyrovnanom rozpočte a teda nenastali zákonné dôvody pre navrhnutie a spustenie korekčného mechanizmu. V súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách reaguje MF SR predložením stanoviska na hodnotenie RRZ.

TABUĽKA 1: Porovnanie základného hodnotenia MF SR a RRZ pre rok 2017 (v % HDP, ak nie je uvedené inak)*

	MF SR (1)	RRZ (2)	Rozdiel (1-2)
Saldo VS	-0,8	-0,8	0,0
Cyklická zložka	0,1	0,2	-0,1
Jednorazové efekty	0,0	0,0	0,0
Štrukturálne saldo (ŠS)	-0,9	-1,0	0,2
Požadovaná úroveň ŠS v danom roku podľa trajektórie k MTO	-1,4	-1,4	0,0
Odchýlenie od požadovanej trajektórie (kumulatívne, 2015 - 2017)	0,6	0,4	0,2
Hodnotenie súladu so zmenou štrukturálneho salda (kumulatívne)	V súlade	V súlade	
Rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia v roku 2017 (v %)	0,4	0,9	-0,5
Výdavkové pravidlo v roku 2017	1,8	1,6	0,3
Odchýlenie od výdavkového pravidla (jednoročný horizont, 2017)	0,5	0,3	0,3
Odchýlenie od výdavkového pravidla (kumulatívne, 2015 - 2017)	Nehodnotené	-0,2	
Hodnotenie súladu s výdavkovým pravidlom (jednoročný horizont)	V súlade	nehodnotené	
Hodnotenie súladu s výdavkovým pravidlom (kumulatívne)	nehodnotené	odchýlka	
Celkové hodnotenie pravidla o vyrovnanom rozpočte (dodatočné faktory)	nehodnotené	odchýlka	
Spustenie korekčného mechanizmu	nie	nie	

* Optické matematické nezrovnalosti vychádzajú zo zaokrúhľovania.

Hodnotenie vývoja štrukturálneho salda a plnenia výdavkového pravidla potvrdilo, že Slovensko v roku 2017 smerovalo k stanovenému strednodobému rozpočtovému cieľu (MTO) dostatočným tempom. Podobne ako v prípade hodnotenia RRZ, ani MF SR nenavrholo vo svojom predbežnom hodnotení spustenie korekčného mechanizmu.

Napriek rovnakému záveru hodnotenia cesty k vyrovnanému rozpočtu sa metodické prístupy MF SR a RRZ naďalej mierne odlišujú. V prípade štrukturálneho salda plyní rozdielny výsledok hodnotenia v základnom hodnotení najmä z mierne odlišného odhadu cyklickej zložky. Vo výdavkovom pravidle rozdiely medzi inštitúciami spočívajú najmä v tom, že RRZ nezohľadňuje opatrenia zamerané na boj proti daňovým únikom v rámci diskrečných príjmových opatrení už v základnom hodnotení, ale až v celkovom. Vzhľadom na identifikovaný plný súlad už v základnom hodnotení MF SR na rozdiel od RRZ nepristúpilo k celkovému hodnoteniu, v ktorom by boli brané do úvahy aj dodatočné faktory.

¹ Plnenie pravidla vyrovnaného rozpočtu 2017 - finálne hodnotenie.

Príloha: „Dodržuj alebo vysvetľuj“

Interpretácia smerovania k MTO v zmysle zákona

V nasledujúcej časti MF SR popisuje rozdiely oproti prístupu RRZ vo vybraných aspektoch interpretácie Pravidla o vyrovnanom rozpočte, v kontexte princípu „dodržuj alebo vysvetľ“. ²

Konštatovanie RRZ

„Približovanie k strednodobému cieľu nebolo po zohľadnení dodatočných faktorov dostatočne rýchle“.

Názor MF SR

Takéto konštatovanie je podľa MF SR v zmysle definície pravidla adekvátne len v prípade identifikácie výraznej odchýlky. Samotné hodnotenie RRZ uvádza, že ani pri jednom z indikátorov nedošlo k výraznej odchýlke od smerovania k strednodobému cieľu. Koncept nevýraznej odchýlky (do 0,5 % HDP) slúži na zohľadnenie neistoty ohľadom odhadov nepozorovaných veličín (ako je napríklad cyklické očistenie salda verejnej správy).

Konštatovanie RRZ

„Na základe súčasného hodnotenia RRZ by dosahovanie plného súladu s pravidlom znamenalo aj splnenie strednodobého cieľa v roku 2018. Dosiahnutie štrukturálneho deficitu vo výške 0,5 % HDP už v roku 2018 by znamenalo zlepšenie štrukturálneho salda medziročne o 0,52 % HDP, čo je menej ako požiadavka vyplývajúca z predpokladu odstránenia aktuálne identifikovanej odchýlky vo vývoji štrukturálneho salda (vo výške 0,67 % HDP)“.

Názor MF SR

MF SR nepovažuje za adekvátne uvádzať hodnotenie roku 2018. Hodnotenie pravidla o vyrovnanom rozpočte sa podľa zákona o rozpočtových pravidlách týka vývoja za ukončený rok (t.j. 2017) na základe údajov potvrdených Eurostatom. Navyše, požadované ročné konsolidačné zodpovedajúce dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2019 je vyčíslené MF SR ako aj RRZ na 0,47 % HDP. Zlepšenie štrukturálneho salda medziročne o 0,52 % HDP ide nad rámec tejto rovnomernej cesty.

Interpretácia hodnotenia dodatočných faktorov

Konštatovanie RRZ

„V rámci celkového hodnotenia RRZ vzala do úvahy aj vplyvy iných faktorov, ktoré znižujú medziročné zlepšenie štrukturálneho salda na 0,74 % HDP, čím došlo k odchýlke vo výške 0,20 % HDP. Ide najmä o pozitívny vplyv nižších úrokových nákladov o 0,35 % HDP, keďže tieto nie sú závislé len od aktuálnej fiškálnej politiky a vplyv neočakávaných príjmov vo výške 0,33 % HDP“.

Názor MF SR

Takáto interpretácia nie je podľa názoru MF SR v súlade s interpretáciou Pravidla. Pravidlo vyrovnaného rozpočtu nedefinuje potrebu zohľadňovať vplyv úspor z úrokových nákladov a neočakávaných príjmov, ale požaduje adekvátne rýchlu konsolidáciu štrukturálneho salda smerom k štrukturálnemu schodku 0,5 % HDP (ktorá sa môže opierať aj o úspory z úrokových nákladov a neočakávaných príjmov). Interpretácia RRZ navyše môže vytvárať mylný dojem, že všetky neočakávané príjmy (tak ako ich definuje RRZ) a úspory úrokových jednoznačne nesúvisia so štrukturálnym vývojom. Zároveň môže vytvárať motivácie pre MF SR predkladať na rokovanie Výboru pre daňové prognózy optimistické prognózy.

² Vychádzajúc z [Common principles on national fiscal correction mechanisms](#).